

Ако покушамо да дођемо до неких изворних основа појма Саборност, сам појам нас упућује на реч сабрат, а и на његов наставак сабрати. У првој речи имамо рашчлањено гледано две речи: везник са и реч брат. Брат се, наравно, односи на род, истородност. А други појам (сабрати), наставља се и личном заменицом другог лица јединине: Ти. Тако да Саборност има своју пуноћу и свој завршетак у личности. Личност и сродност јесу језгровита откровења појма саборности. Личнородност јесте другоименовање саборности. Род може бити национална одредница, али може бити и општељудска одредница као нпр. људски род. А шта друге јесте људски род него свеопшти скуп личности?

Да одмах пређемо на ствар и будемо директни, извориште сваке саборности јесте Божанска личност, Боголичност Богочовека Христа. Она је извориште и врх, почетак и свршетак сваке саборности. Тако да оно почетно Ти које смо на самом почетку означили најпре се односи на личност Христову као свеличност око које се окупљају све личности што небеске што земаљске.

Саборност је, такође, и духовно јединство, осећање заједништва и повезаности. У Православљу тај интеграциони фактор може бити, као што рекосмо, само и искључиво Бог- Богочовек Христос. Јер и Бог је јединство у тројици. Као, симболички приказан, број 1. Ако се боље загледамо тај број који је јединица визуелно има три цртице. Главну дијагоналну црту, доњу подцрту и црту са стране. Ми видимо у том броју три у једном. И овај број дивно изображава слику саборности. Сједињене, усклађене, несупростављене особености, чине јединствен склад, једна другу подупиру и држе на окупу.

Неко ће се питати зашто баш сада писати и причати о саборности када је све разједињено, расточено? Баш сада треба говорити о саборности, о јединству и треба говорити о саборности и јединству увек и у свакој прилици. У неку руку сведоци смо једног општег нејединства у нашој народној заједници, међусобне зараћености, сукоба. Чак и у свештенству наше Цркве. Погледајмо и младе национално- борбене људе, рецимо навијаче. Они се туку и убијају између себе, иако поводом многих питања имају скоро истоветни став. О странкама и политичарима је бесмислено причати. Медији ратују међусобним (дез)информацијама једни са другима. Свако сваком одузима право, а врло често и живот. Па зашто тако и чему све то? Зар је то последња реч нашег живота?

Нашег народа? Зар је одзвонило било каквој нашој слози, сабрању и јединству? Зар нам је крај као народу? Е то би тек био став крајње несаборности, неслоге и нејединства. Сви ти „душебрижници“, тобож забринуте над судбином свог сопственог народа са само једном констатацијом: готови смо! нашем народу је дошао крај, нису ништа друго до ђавољи апостоли неслоге, несаборности, нејединства. Они су бабе нарикаче над живим створом званом народ. Лешинари који желе да осете стрв. Али живи народ није стрв, нити леш, него семе и темељ обнове. Наравно, не смемо ни ми сами претеривати и упасти у неку врсту идолопоклонства према сопственом народу него морамо што прецизније расуђивати о његовим недаћама и историјским мукама.

Јесте, наш народ се тренутно налази у стању крајњег нејединства и несаборности, у стању опште неслоге. Али ако се мало посудимо хришћанском симболичком видећемо да ствари и нису само мртва и црна тачка. Ако сагледамо Христове последње тренутке то су Голгота и Крст: Велики Петак. Шта се дешава, по учењу Цркве, на Велику Суботу? Па, Христос силази у Ад, у сам центар пакла и у самом паклу сатире силу ђаволску и изводи праведнике из Пакла, враћа се на земљу, Васкрсава и Вазноси се на Небеса. То нам је једна о најдубљих поука о саборности, слози и јединству. Да би се постигао сам врхунац саборности, слоге и јединства мора се проћи кроз најтеже фазе несаборног, неслоге и нејединства. Као метал који се топи да би се прекалио и да би се од њега добио фантастичан облик и предмет. Као, опет симболично гледано, када је Мојсије провео јеврејски народ кроз Црвено Море у Обећану Земљу. Обнова је, на први поглед, увек тешка, често невидљива, са мноштвом препрека, али не и неизводљива. Кроз све муке и историјске препреке кроз које пролазимо не морамо увек видети само смрт, па ако је и смрт увек је могуће и васкрсење.

Неслоге не треба да нас разочаравају и да нас растужују, него да нас подстакну, да нам буду одскочна даска на путу ка јединству. Оне то у суштини и јесу.

Постоји један појам, који и лично сматрам синонимом за саборност, а који је саткао руски филозоф Владимир Соловјов, свејединство. Свејединство је нека врста и замене за појам универзално. Свејединство све обједињује. Свејединство у Господу, једино је и могуће јединство. Да се не лажемо, другога јединства и нема, па били верници или неверници. Ту истину морамо себи саопштити.

Било како било, верници или неверници, морамо пронаћи формулу заједништва, сабрања. Какви год да су наши ближњи и колико нам се год то не свиђало не можемо се до краја међусобно гложити и мрзети. Ако сте хришћани, онда треба да волите ближње своје као сами себе. Ако сте хуманиста, па ваљда сте филантроп, сем ако не сматрате

да је ваш народ нека подљудска врста.

Увек морамо рачунати на тај људски потенцијал који у себи садржи дух нејединства до крајње тврдокорности. Можемо рећи да такав тип човека у нас данас води главну реч. Они који сваку разлику претварају у сукоб, а сваку нејасноћу у неспоразум. Надајмо се да, бар, такви у будућности неће водити главну реч и да ће се њихов глас до нечујности утишати.

Саборност се, такође, оличава и у народној умотворини: Зрно, по зрно погача. Ово нас опомиње на постепене кораке и на то да не очајавамо, иако је стање очајно. Здружене снаге доводе до изградње и резултата. Не омаловажавати основне делатности: радништво и сељаштво, него им проналазити пуни смисао и улогу у друштву. Шта би на крају крајева друштво без њих? Проналазити смисао свакој конструктивној делатности. Свакако, ако су могући неки епохални револуционарни помаци у науци, техници и другим духовним гранама, такве прилике не смемо пропуштати и људе који могу то да нам обезбеде не смемо трошити и испуштати у виду неке интелектуалне робе.

Све овде речено није ништа ново, већ једна општепозната ствар. Разлика је само у томе хоће ли све ово остати само на празном теоретисању или ћемо теорију преточити у дело. Саборност је највиднија на делу. Свако дело почиње избором, а избор је једноставан: слога или неслога.